

UCHWAŁA NR XXXIII/151/25
RADY MIEJSKIEJ W BOGUSZOWIE-GORCACH

z dnia 29 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Boguszów-Gorce na lata 2026 - 2028.**

1Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.), w związku z art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 2151), art 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 1939), Rada Miejska w Boguszowie-Gorcach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Boguszów-Gorce na lata 2026-2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Boguszowa–Gorc.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Boguszowie-
Gorcach

Bernard Zonenberg

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla Gminy Miasto Boguszów – Gorce
na lata 2026 – 2028**

Spis treści

I.	Wprowadzenie
II.	Diagnoza sytuacji w Gminie Boguszów – Gorce
1.	Charakterystyka Gminy
2.	Dostępność napojów alkoholowych w Boguszowie – Gorcach.....
3.	Działania podejmowane w Gminie Boguszów-Gorce wobec osób nadużywających alkoholu i narkotyków i ich rodzin
1)	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2)	Punkty Konsultacyjne
3)	Placówki wsparcia dziennego
4)	Zespół Interdyscyplinarny
5)	Policja
6)	Grupy samopomocowe
4.	Alkohol i narkotyki a dzieci i młodzież.....
5.	Uzależnienia behawioralne
6.	Działania profilaktyczne
III.	Cele szczegółowe oraz zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
IV.	Cele szczegółowe oraz zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii
V.	Zadania wspólne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych
VI.	Ustalanie zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
VII.	Zasoby i realizatorzy Programu
VIII.	Monitoring i ewaluacja Programu

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Boguszków - Gorce na lata 2026 - 2028, w dalszej części zwany Programem, jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy. Stanowi on kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych.

Nadrzędnymi aktami prawnymi, które regulują kwestie prawne związane z alkoholem i narkotykami są dwie ustawy: Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Na mocy przedmiotowych ustaw rada gminy uchwala gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, jednocześnie uwzględniając cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Program w swej konstrukcji merytorycznej jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Boguszków-Gorce na lata 2021-2030. W Programie uwzględnione zostały rekomendacje i priorytety dotyczące realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień poprzez działania terapeutyczne i rehabilitacyjne.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Boguszków-Gorce (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowanymi ryzykownymi,
- profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowanymi ryzykownymi,
- profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które demonstrować wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia,
- terapii i rehabilitacji – adresowanych do osób wymagających specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem, obejmujących realizację programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz prowadzenie działań mających na celu readaptację poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Działania zawarte w Programie oraz sposoby ich realizacji są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. Diagnoza sytuacji w Gminie Boguszków - Gorce

1. Charakterystyka Gminy

Gmina miejska Boguszków-Gorce leży w województwie dolnośląskim w zachodniej części Sudetów Środkowych pomiędzy pasmami Gór Wałbrzyskich i Gór Kamiennych, rozpościera się na wysokości 450-650 m n.p.m., na powierzchni 27 km². Jest największą gminą powiatu wałbrzyskiego, który tworzy wraz z gminami Czarny Bór, Głuszyca, Jedlina Zdrój, Mieroszów, Stare Bogaczowice, Szczawno Zdrój i Walim.

Pomimo dużego potencjału turystycznego i historycznego gmina boryka się z wieloma problemami ekonomicznymi, społecznymi i środowiskowymi, które wynikają między innymi z jej historii przemysłowej tj. z likwidacji zakładów przemysłowych: odzieżowych, browaru, kopalni barytu oraz likwidacji kopalń węgla w całym Zagłębiu Wałbrzyskim. Do najważniejszych należą: bezrobocie, problemy demograficzne (starzenie się społeczeństwa, niska dzietność i związana z nią depopulacja, a także emigracja głównie młodych ludzi) oraz niski poziom zamożności.

Liczba osób zameldowanych na terenie Gminy regularnie spada i w latach 2022-2025 kształtowała się następująco:

Liczba osób zameldowanych na terenie Gminy Boguszów-Gorce w latach 2022-2025*				
	Rok 2022 (31 grudnia)	Rok 2023 (31 grudnia)	Rok 2024 (31 grudnia)	Rok 2025 (25 listopada)
Liczba osób zameldowanych na terenie Gminy ogółem	13 489	13 233	13 011	13 005
W tym osób powyżej 18 roku życia	10 896	11 159	10 982	11 131

*Źródło: dane Urzędu Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich w Urzędzie Miejskim w Boguszowie-Gorcach

Bardzo trudną sytuację demograficzną obrazują dane dotyczące przyrostu naturalnego.

Przyrost naturalny w Gminie Boguszów-Gorce w latach 2022-2024 *				
L.p.	Kategoria	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
1	Liczba urodzeń ogółem	91	85	60
2	Liczba zgonów ogółem	239	230	171
3	Przyrost naturalny ogółem	-148	-145	-111

*Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS

Ze zjawiskiem nadużywania alkoholu i narkomanii w nierozzerwalny sposób łączy się długotrwałe bezrobocie oraz trudna sytuacja finansowa, która wpływa demotywująco na życie rodzinne.

Gmina Boguszów-Gorce charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia. Wskaźnik ten jest znacznie wyższy niż średnia stopa bezrobocia w kraju i w regionie.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Boguszów-Gorce w latach 2022-2024 kształtowała się następująco:

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych*		
L.p.	Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych
1	XII 2022	541
2	XII 2023	524
3	XII 2024	529

*Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu

Boguszów-Gorce należy do gmin o niskim poziomie zamożności, w której dochód podatkowy na jednego mieszkańca jest znacznie niższy od średniej krajowej i wynosił w latach 2022-2024 odpowiednio 48,96%, 44,91%, 46,57 % średniej krajowej.

Wskaźnik G - podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy w latach 2022-2024			
L.p.	Rok	Wysokość wskaźnika dla Gminy	Wysokość wskaźnika dla kraju
1	2022	1 039,06	2 122,33
2	2023	1 008,96	2 246,66
3	2024	1 298,41	2 788,93

*Źródło: dane Ministerstwa Finansów

Wiele osób (w tym nadużywających środków psychoaktywnych) korzysta z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach. Szczegóły przedstawia poniższa tabela:

Liczba osób objętych pomocą OPS w Boguszowie-Gorcach*				
L.p.	Rok	Ogółem	w tym ze względu na alkoholizm	Ze względu na narkomanię
1	2022	963	27	2
2	2023	921	41	6
3	2024	957	35	7

*Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach

2. Dostępność napojów alkoholowych w Boguszowie – Gorcach.

Według informacji opublikowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów jest powiązanych z jego spożywaniem. Alkohol działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy. Wpływa na osłabienie systemu odpornościowego organizmu. skutkiem tego jest m.in. zwiększone ryzyko występowania pewnych odmian raka, zwłaszcza przełyku, wątroby, części nosowej gardła, krtani i tchawicy oraz raka sutka u kobiet. Alkohol wywołuje niedobory witamin i innych pierwiastków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu, wywołuje także znaczące zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym człowieka: bezsenność, depresję, niepokój, próby samobójcze, zmiany osobowości, amnezję, delirium tremens, psychozę alkoholową, halucynozę alkoholową, otępienie (zespół Korsakowa)¹.

¹ dane pochodzą z podstrony Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – Substancje psychoaktywne

W wyniku długotrwałego, intensywnego spożywania alkoholu rozwija się uzależnienie fizjologiczne, tolerancja oraz nałóg. Biorąc pod uwagę powyższe należy zaznaczyć, iż duża dostępność alkoholu ma wpływ na występowanie licznych problemów zarówno zdrowotnych jak i społecznych.

Zgodnie z uchwałą Nr XLVI/261/22 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 16 maja 2022 r. w sprawie ustalenia dni i godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i usługowych dla ludności na terenie Gminy Boguszków-Gorce lokale handlowe i usługowe mogły być otwierane i zamykane we wszystkie dni tygodnia w godzinach od 6:00 do 23:00 a zakłady gastronomiczne każdego dnia tygodnia całodobowo, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych.

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy reguluje Uchwała Nr LII/308/18 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 1 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Miasta Boguszków-Gorce zmieniona uchwałami Nr XVIII/110/20 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 27 stycznia 2020 r. oraz Nr XXIV/129/20 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 30 czerwca 2020 r. Na podstawie niniejszej uchwały została ustalona następująca liczba pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy:

Liczba pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Boguszków-Gorce*								
poza miejscem sprzedaży (według zawartości alkoholu)				w miejscu sprzedaży (według zawartości alkoholu)				Ogółem
do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	powyżej 18%	razem	do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	powyżej 18%	razem	
48	45	40	133	15	10	10	35	168

*Źródło: dane Wydziału Spraw Lokalowych Urzędu Miejskim w Boguszowie-Gorcach

Sposób wykorzystania ustalonych limitów w latach 2022-2024 przedstawiają poniższe tabele:

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie*				
Rodzaj punktu	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025 (wg stanu na 25.11.)
Przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	38	36	34	37 (w tym 1 catering)
Przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	11	10	5	6
Razem	49	46	39	43

*Źródło: dane Wydziału Spraw Lokalowych Urzędu Miejskim w Boguszowie-Gorcach

Biorąc pod uwagę powyższe dane, na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadała w latach 2022-2025 następująca liczba osób zameldowanych w gminie.

Liczba osób zameldowanych w gminie przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w latach 2022-2025				
	Rok 2022 (31 grudnia)	Rok 2023 (31 grudnia)	Rok 2024 (31 grudnia)	Rok 2025 (25 listopada)
Liczba osób zameldowanych na terenie przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	275	287	334	302
Liczba osób powyżej 18 roku życia przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	222	242	282	259

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ważnych w latach 2022-2024 r. tj. zezwoleń wydanych w danym roku oraz wydanych wcześniej i nadal obowiązujących w danym roku wg stanu stan na 31 grudnia kształtowała się następująco:

Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych*			
Rodzaj punktu, dla którego obowiązywały zezwolenia	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	102	104	97
Przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	25	20	12
Razem	137	124	109

*Źródło: dane Wydziału Spraw Lokalowych Urzędu Miejskim w Boguszowie-Gorcach

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w latach 2022-2024 r. wg stanu na 31 grudnia wynosiła:

Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych *					
Rok	Rodzaj punktu sprzedaży	Zezwolenia wydane			
		do 4,5% oraz na piwo	powyżej 4,5% - 18% - bez piwa	powyżej 18%	Razem
Rok 2022 (31.12)	sklepy	11	10	7	28
	lokale gastronomiczne	2	2	1	5
	Razem	13	12	8	33
Rok 2023 (31.12)	sklepy	17	17	17	51
	lokale gastronomiczne	3	2	1	6
	Razem	20	19	18	57
Rok 2024 (31.12)	sklepy	9	9	9	27
	lokale gastronomiczne	0	0	0	0
	Razem	9	9	9	27

*Źródło: dane Wydziału Spraw Lokalowych Urzędu Miejskim w Boguszowie-Gorcach

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w latach 2022-2024 to:

Rok	Wartość sprzedanego alkoholu według zawartości alkoholu			
	do 4,5% oraz piwo	powyżej 4,5% - 18% - bez piwa	powyżej 18%	Razem
Rok 2022 (31.12)	10 283 504,25 zł	1 676 326,61 zł	9 815 050,89 zł	21 774 881,75 zł
Rok 2023 (31.12)	9 410 405,00 zł	1 470 307,00 zł	8 201 825,00 zł	19 082 537,00 zł
Rok 2024 (31.12)	9 637 406,00 zł	1 489 839,00 zł	8 569 912,00 zł	19 733 157,00 zł

*Źródło: dane Wydziału Spraw Lokalowych Urzędu Miejskim w Boguszowie-Gorcach

Zasady kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi zostały określone w Zarządzeniu Nr 1881/2023 Burmistrza Miasta Boguszowa-Gorc z dnia 26 września 2023 r. w sprawie prowadzenia kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Boguszowa - Gorc przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W latach 2022-2025 przeprowadzono łącznie 41 kontroli, szczegóły przedstawia poniższa tabela:

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych		
L.p.	Rok	Liczba kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych*
1	2022	10
2	2023	16
3	2024	7
4	2025	8
Razem		41

*Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogusławie-Gorcach

Kontrole prowadzone były w oparciu o opracowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zatwierdzony przez Burmistrza Miasta harmonogram kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dany rok. Kontrole obejmowały przestrzeganie warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (posiadanie ważnego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, posiadanie tytułu prawnego do lokalu, wykonanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem) oraz przestrzeganie warunków i zasad korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w w/w ustawie

W toku kontroli prowadzonych w latach 2022-2025 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków prowadzenia sprzedaży oraz przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3. Działania podejmowane w Gminie Bogusław-Gorce wobec osób nadużywających alkoholu i narkotyków i ich rodzin.

1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w Gminie Bogusław-Gorce w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która podejmuje działania i czynności zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań Komisji należy:

- Inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co najmniej raz w roku.

- Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.
- Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Gminy, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia.
- Kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- Współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
- Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Dane dotyczące działań GKRPA podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela:

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych*					
L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Razem
1	Liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	70	52	30	152
2	Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	3	8	16
3	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	13	23	13	49
4	Liczba osób doznających przemoc domową, z którymi kontaktowano się w związku z prowadzeniem procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.	5	12	30	47
5	Liczba osób stosujących przemoc domową, z którymi kontaktowano się w związku z prowadzeniem procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.	5	7	16	28
6	Liczba grup diagnostyczno-pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy, w skład których wchodziłi członkowie GKRPA.	4	14	10	28
7	Liczba wydanych opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	13	20	9	42

*Źródło: dane GKRPA w Boguszowie-Gorcach

2) Punkty Konsultacyjne

W Gminie Boguszów-Gorce realizowane są działania mające na celu zwiększenie dostępności terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w następujących placówkach:

a) Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin funkcjonujący przy ul. Kolejowej 48 w Boguszowie-Gorcach. Punkt udziela pomocy i wsparcia osobom nadużywającym alkoholu i narkotyków, rodzinom osób uzależnionych oraz sprawcom i ofiarom przemocy. W Punkcie funkcjonują i spotykają się następujące grupy wsparcia:

- grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych,
- grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy,
- grupa Anonimowych Alkoholików „Uwierz w siebie”.

W Punkcie prowadzone są także dyżury specjalisty ds. narkomanii.

W latach 2022-2024 dyżury specjalistów odbywały się zgodnie z poniższym:

Wsparcie specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym przy ul. Kolejowej 48			
L.p.	Prowadzący (kwalifikacje)	Rodzaj wsparcia	Częstotliwość
1	Terapeuta uzależnień 1 (posiadający m.in. certyfikat potwierdzający kwalifikacje zawodowe terapeuty uzależnień)	konsultacje dla mieszkańców mające na celu pomoc w uwolnieniu się z sytuacji przemocy w rodzinie oraz różnego rodzaju kryzysom i problemom związanych z uzależnieniami (alkohol, narkotyki)	2 godziny tygodniowo
		grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy	2 godziny tygodniowo
2	Terapeuta uzależnień 2 (posiadający m.in. certyfikat potwierdzający kwalifikacje zawodowe terapeuty uzależnień)	prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu	3 godziny tygodniowo
3	Specjalista (pedagog, studia podyplomowe w zakresie resocjalizacji, studium pracy z rodziną, studium metod psychokorekcyjnych, studium profilaktyki uzależnień.)	konsultacje i praca z osobami eksperymentującymi z narkotykami	3-4 godziny tygodniowo

Dodatkowo w Punkcie zatrudniony jest pracownik na ½ etatu, posiadający między innymi kwalifikacje konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który koordynuje pracę specjalistów i grup samopomocowych działających w Punkcie oraz udziela bieżących konsultacji i porad dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz sprawców i osób doznających przemocy.

Ważną formę wsparcia dla osób borykających się z uzależnieniami oraz członków ich rodzin stanowi możliwość skorzystania z telefonu zaufania, w ramach którego w latach 2022-2024 udzielono łącznie 2050 porad zgodnie z poniższą tabelą:

Liczba porad telefonicznych udzielonych w ramach telefonu zaufania*		
L.p.	Rok	Liczba
1	2022	590
2	2023	730
3	2024	730
Razem		2050

*Źródło: sprawozdania z działalności Punktu Konsultacyjnego przy ul. Kolejowej

Dzięki prowadzonym w Punkcie działaniom wspierającym w latach 2022-2024 kilkadziesiąt osób uzależnionych od alkoholu podjęło różne formy leczenia odwykowego. Część z nich ukończyła terapię m.in. w Zakładach Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze, Bolesławcu, Legnicy i Szklarskiej Porębie, część została skierowana do Dziennego Oddziału Psychoterapii Uzależnień w Centrum Edukacji Doradztwa i Rozwoju w Kamiennej Górze lub do Poradni Uzależnień.

- b) Punkt Konsultacyjno – Interwencyjny** dla klientów pomocy społecznej i mieszkańców Boguszowa-Gorcy funkcjonujący w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Kolejowej 48 w Boguszowie-Gorcach. Punkt udziela pomocy i wsparcia osobom i rodzinom w tym młodzieży i dzieciom w uwalnianiu się z sytuacji przemocy w rodzinie i różnego rodzaju kryzysom i problemom.
- c) Punkt Konsultacyjny wsparcia uczniów i rodziców szkół podstawowych**, w ramach którego w latach 2022-2023 w każdej z prowadzonych przez gminę szkół podstawowych dyżurował psycholog w wymiarze 2 godzin tygodniowo.

W latach 2022 - 2024 z pomocy w/w Punktów skorzystało 1751 osób, udzielono 19 033 porad w tym:

Liczba osób oraz udzielonych im porad w punktach konsultacyjnych w poszczególnych kategoriach klientów*							
L.p.	Kategoria klientów	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
		Liczb a osób	Liczba porad	Liczb a osób	Liczba porad	Liczb a osób	Liczba porad
1	osoby z problemem alkoholowym	230	1834	332	2557	203	2080
2	osoby z problemem narkotykowym	19	68	24	126	24	108
3	dorośli członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i DDA),	83	1153	128	1661	165	3560
4	dorośli członkowie rodzin osób z problemem narkotykowym	13	41	11	33	12	22
5	osoby doznające przemocy w rodzinie	67	910	68	1127	39	161
6	osoby stosujące przemoc domową	28	425	42	643	69	1330
7	inne sprawy problemowe w tym osoby z uzależnieniami behawioralnymi	79	255	64	327	51	612
Suma		519	4686	669	6474	563	7873

*Źródło: sprawozdania specjalistów pracujących w punktach konsultacyjnych na terenie Gminy Boguszów-Gorce

Biorąc pod uwagę powyższe zasadnym jest utrzymanie i rozwijanie wsparcia w ramach w/w punktów konsultacyjnych. Osoby uzależnione, członkowie rodzin osób uzależnionych oraz osoby w których rodzinach występuje zjawisko przemocy regularnie korzystają z pomocy w nich udzielanej.

3) Placówki wsparcia dziennego

Patologie rodzinne wynikające między innymi z uzależnień od alkoholu i narkotyków są silnym czynnikiem ryzyka, prowadzącym do licznych problemów u dzieci, takich jak zaburzenia emocjonalne (np. lęk, niska samoocena), problemy behawioralne (np. agresja, trudności w koncentracji), problemy społeczne (np. trudności w nawiązywaniu relacji), a także problemy zdrowotne (np. obniżona odporność, zaburzenia snu). Dzieci wychowujące się w takich rodzinach żyją w ciągłym stresie, braku bezpieczeństwa i przewidywalności, co może prowadzić do rozwoju syndromu DDA w dorosłym życiu. Dzieci takie to także grupa szczególnie zagrożona problemem nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz zachowaniami przemocowymi i destrukcyjnymi.

Dzieci i młodzież z grup ryzyka znajdują wsparcie w prowadzonych przez gminę, położonych w różnych częściach miasta, następujących placówkach wsparcia dziennego:

- Świetlica Środowiskowa Nr 1, ul. Staszica 5, 58 – 371 Boguszów – Gorce,
- Świetlica Środowiskowa Nr 2, ul. Reymonta 4, 58 – 372 Boguszów – Gorce,
- Świetlica Środowiskowa Nr 3, ul. Szkolna 2, 58 – 370 Boguszów – Gorce,
- Świetlica Środowiskowa Nr 4, ul. Żeromskiego 17, 58 – 372 Boguszów – Gorce.

Placówki zostały utworzone zgodnie z uchwałą Nr XXX/183/13 Rady Miejskiej w Boguszowie – Gorcach z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie utworzenia czterech Świetlic

Środowiskowych w Gminie Boguszów-Gorce oraz nadania im statutu ze zm. na podstawie przepisów art.18 ust. 2 i art. 24 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem ich działalności było podejmowanie działań opiekuńczo – wychowawczych oraz specjalistycznych nad dziećmi i młodzieżą, poprzez wspieranie rozwoju dziecka, zaspokajanie jego potrzeb i eliminowanie zachowań niewłaściwych. Wychowawcy świetlic udzielali pomocy w nauce, organizowali czas wolny, zabawę oraz zajęcia rozwijające zainteresowania podopiecznych.

Placówki dysponują łącznie 60 miejscami przy czym w okresie od III 2022 – VI 2023 zawieszona była działalność Świetlicy Środowiskowej Nr 3, a w okresie od III 2022 do VI 2022 Świetlicy Środowiskowej Nr 4 ze względu na zakwaterowanie w niej uchodźców z Ukrainy. W tym czasie w świetlicach było 30 – 45 miejsc.

Liczba dzieci uczęszczających do placówek w latach 2022-2024 kształtowała się następująco:

Liczba dzieci uczęszczających do Świetlic Środowiskowych*		
L.p.	Rok	Liczba
1	2022	55
2	2023	70
3	2024	84
Razem		209

*Źródło: dokumentacja placówek wsparcia dziennego

4) Zespół Interdyscyplinarny

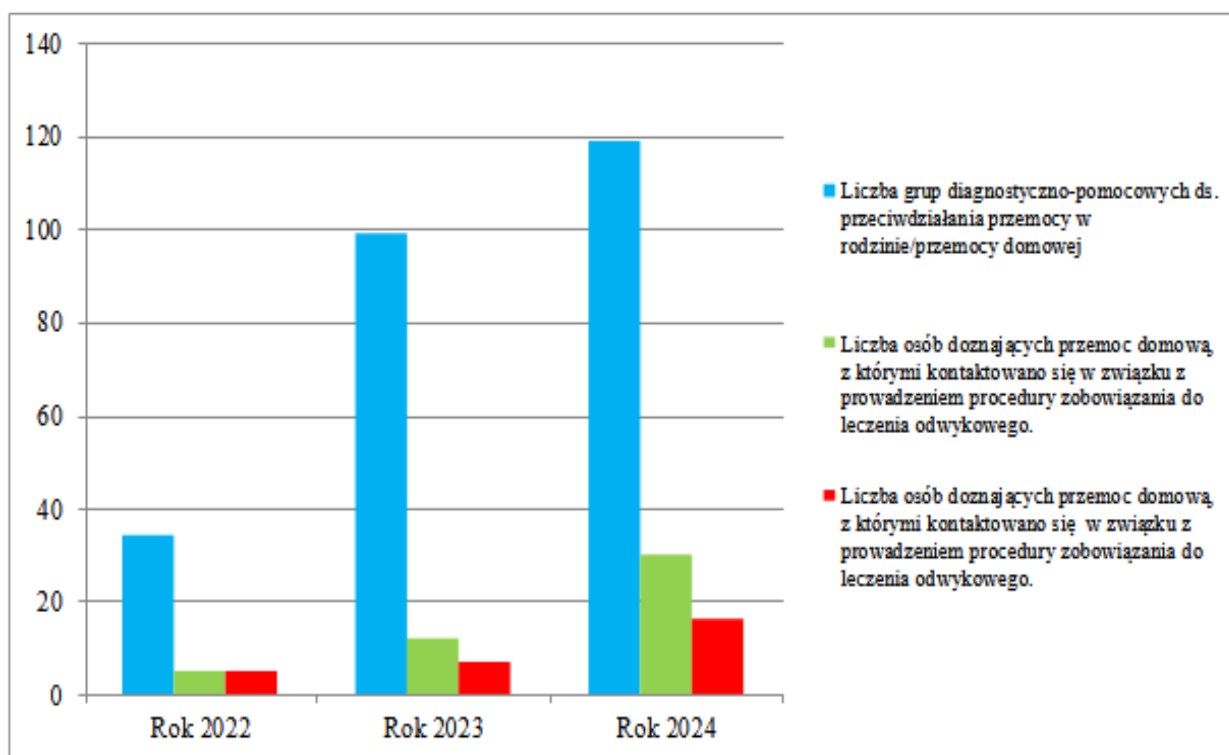
W celu realizacji zadań służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której podłożem, w wielu przypadkach jest uzależnienie od alkoholu i narkotyków, w Gminie Boguszów-Gorce został powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Przemocy Domowej, który realizuje działania objęte Gminnym Programem. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy. Zadaniem Zespołu jest min. integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu oraz podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Liczbę utworzonych w latach 2022-2024 grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie/przemocy domowej przedstawia poniższa tabela:

Liczba grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie/przemocy domowej*			
L.p.	Rok	Liczba grup diagnostyczno-pomocowych	Liczba grup, w skład których wchodzi członkowie GKRPA
1	2022	34	4
2	2023	99	14
3	2024	119	10

*Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Przemocy Domowej

Przedstawione w diagnozie dane wskazują że zjawisko przemocy w tym przemocy w rodzinach, których występuje problem z alkoholem nasila się. Wzrosła liczba grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie/przemocy domowej oraz liczba osób doznających i stosujących przemoc domową, z którymi GKRPA kontaktowała się w związku z prowadzeniem procedury zobowiązania do leczenia odwykowego. Nasilenie obrazuje poniższy wykres.

Nasilenie zjawiska przemocy domowej w latach 2022-2024

5) Policja

Jednym z kluczowych partnerów w systemie przeciwdziałania uzależnieniom jest Policja, której działalność operacyjna i interwencyjna w sposób bezpośredni przekłada się na poziom bezpieczeństwa publicznego oraz skuteczność lokalnych strategii profilaktycznych.

W latach 2022-2024 odnotowano wzrost liczby wniosków skierowanych przez Policję do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie podjęcia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego wobec osób, które dopuściły się wykroczeń po spożyciu alkoholu lub narkotyków. Działania te świadczą o zwiększeniu nacisku na egzekwowanie odpowiedzialności prawnej i eliminowanie poczucia bezkarności wśród w/w osób. Wnioski Policji stanowiły od 56% do 70% wszystkich złożonych w poszczególnych latach wniosków a ich liczba kształtowała się następująco:

Liczba wniosków skierowanych przez Policję do GKRPA w sprawie podjęcia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego *		
L.p.	Rok	Liczba grup diagnostyczno-pomocowych
1	2022	22
2	2023	19
3	2024	21

*Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Boguszowie-Gorcach

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Boguszowie-Gorcach zatrzymali w 2024 roku 71 osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczenia policyjnych, w okresie tym zatrzymali też 8 osób nieletnich, które zostały odwiezione do domów rodzinnych lub zatrzymane w policyjnych izbach dziecka.

6) Grupy samopomocowe

Na terenie Gminy od 28 lat działa Grupa Anonimowych Alkoholików „Uwierz w siebie”. Gmina wspiera wspólnotę poprzez zabezpieczenie potrzeb lokalowych, pomoc w organizacji imprez propagujących trzeźwość (uroczyste obchody rocznicy wspólnoty, spotkanie Wigilijne itp.) oraz współfinansuje wyjazdy na Rodzinne Weekendy Trzeźwościowe.

Wspólnota AA odgrywa kluczową rolę w zachowaniu trzeźwości osoby dotkniętej chorobą alkoholową, oferując wzajemne wsparcie, dzielenie się doświadczeniami i poczucie bezpieczeństwa, które są niezbędne w procesie zdrowienia. Poprzez regularne mityngi, stosowanie Dwunastu Kroków oraz identyfikację z innymi alkoholikami, członkowie wzmacniają swoją motywację i uczą się radzić sobie z codziennymi wyzwaniami, co pomaga im utrzymać długoterminową abstynencję.

W ramach wspólnoty wsparciem objęte są także rodziny i przyjaciele alkoholików, którzy uczą się między innymi jak radzić sobie z chorobą bliskiej osoby i jak żyć satysfakcjonująco, mimo problemów.

4. Alkohol i narkotyki a dzieci i młodzież.

Duży wpływ na sięganie przez dzieci i młodzież po substancje psychoaktywne ma coraz słabsza kondycja psychiczna młodego pokolenia. Wyniki badania CEBOS „Kondycja psychiczna młodych Polaków” obejmującego między innymi pytania dotyczące stanów emocjonalnych odczuwanych w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie wskazują, iż w zakresie negatywnych stanów emocjonalnych, ponad połowa respondentów bywała zdenerwowana, rozdrażniona (52%), ponad dwie piąte (43%) czuło przytłoczenie wielością decyzji do podjęcia. Około jednej trzeciej deklarowało częste występowanie u siebie poczucia bezradności (31%), bycia nieszczęśliwym (30%), poczucia samotności (29%), wściekłości (29%). W okresie tym myśli samobójczych choć raz doświadczył więcej niż co piąty badany (21%), a u ośmiu na stu (8%) pojawiały się one często.

Jedna piąta ankietowanych oceniała swój stan swojego zdrowia psychicznego jako taki sobie (20%), a co dwudziesty (5%) – jako zły. Ponad jedna czwarta badanych (27%)

korzystała (lub korzysta) z pomocy psychologa, psychoterapeuty lub psychiatry. Około jednej siódmej (14%) przyjmowało (lub przyjmuje) leki psychotropowe.²

Spożywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych zazwyczaj wiąże się, z oczekiwanymi korzyściami tj. poprawą nastroju, chęcią ubarwienia szarej codzienności, ułatwieniem kontaktów towarzyskich, relaksem. Dlatego dbanie o dobrostan psychiczny dzieci i młodzieży powinno być jednym z kluczowych elementów profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkotyków. Dzieci i młodzież z silną samooceną, umiejętnościami radzenia sobie ze stresem, wsparciem społecznym i poczuciem przynależności rzadziej sięgają po substancje psychoaktywne jako mechanizm ucieczki czy radzenia sobie z trudnościami.

Zgodnie z danymi wskazanymi w raporcie z badań ilościowych zrealizowanych na uczniach ostatnich klas szkół ponadpodstawowych przez Fundację CBOS i Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – „Młodzież 2021” napoje alkoholowe były najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2021 roku 66% (74% w 2018 roku) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (tak samo jak w roku 2018) – wódkę i inne mocne alkohole, a 37% (43% w 2018 roku) – wino. W porównaniu z poprzednim pomiarem nastąpił spadek wskaźników dotyczących picia alkoholu. Co najmniej raz w ciągu miesiąca przed badaniem upiło się 43%, odsetek badanych, którym zdarzyło się to co najmniej trzykrotnie, wyniósł 13%. Do upicia się częściej przyznawali się chłopcy (47%) niż dziewczęta (39%). W roku 2021 upijanie się najczęściej deklarowali uczniowie szkół branżowych (54%) oraz uczniowie słabsi dwójkowi, trójkowi (50%). W badaniu nie stwierdzono związku między wykształceniem rodziców a upijaniem się ich dzieci.

Wyniki badania pokazały, iż 53% ankietowanych miało wiedzę, gdzie można kupić narkotyki. Odsetek ten był najwyższy wśród badań prowadzonych w tym zakresie od roku 1994.

Jednym ze wskaźników wykorzystywanych w w/w badaniu dotyczącym skali używania narkotyków przez młodych ludzi był wskaźnik obecności tego rodzaju substancji w ich otoczeniu. W roku 2021 na pytanie uczniów, czy w ich środowisku, wśród znajomych (kolegów, koleżanek), jest ktoś, kto zażywa narkotyki pozytywnie odpowiedziało 56%, był to najwyższy odsetek pozytywnych odpowiedzi od roku 2003 kiedy po raz pierwszy zapytano o to uczniów w badaniu do raportu CBOS-u - Młodzież.

Badanie obejmowało również pytania o własne doświadczenia związane z używaniem narkotyków. W roku 2021 odsetek uczniów deklarujących używanie narkotyków w ciągu ostatniego roku wyniósł 13%³.

Używanie i nadużywanie substancji psychoaktywnych ma negatywny wpływ nie tylko na osoby uzależnione i ich rodziny ale także na środowisko lokalne.

W ostatnich latach dyrektorzy szkół, Policja, Straż Miejska i przedstawiciele Gminy odnotowali liczne przypadki przesiadywania i spożywania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych przez młodzież na boiskach przy szkołach (po godzinach pracy szkół), na placach zabaw, stadionach itp. Dowodem na to, iż na terenach tych spożywany jest alkohol są

² CBOS, Kondycja psychiczna młodych Polaków. Komunikat z badań, nr 58/2025.

³ CBOS, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS, Młodzież 2021.

widoczne opakowania po napojach alkoholowych, które pracownicy gospodarczy odnajdują rano na terenach szkół udostępnionych po godzinach pracy placówek dla mieszkańców (boiska, place zabaw, tereny zielone).

Konsekwencją spożycia alkoholu i innych środków psychoaktywnych są zachowania niepożądane wśród których można wymienić:

- zaśmiecanie terenu szkół (słonecznik, papierosy, potłuczone butelki, puszki po piwie);
- niszczenie placów zabaw (uszkodzenia urządzeń, zaśmiecanie, bazgroły);
- wybijanie szyb;
- próby podpalenia drzwi wejściowych, wybijanie szyb w drzwiach wejściowych;
- niszczenie ogrodzeń, w tym niszczenie siatki bramy wjazdowej, wyrywanie przęseł ogrodzenia, zrywanie kłódek;
- niszczenie tablic informacyjnych,
- niszczenie i rozrzucanie krtek ściekowych,
- niszczenie zieleni,
- pisanie po murach,
- wyrywanie barierek ochronnych i barierek przy schodach.

5. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne to grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia. Specjaliści uważają, że nie ma wyraźnych różnic pomiędzy uzależnieniem od substancji psychoaktywnych i uzależnieniem od czynności. Różnica polega na tym, że w pierwszym przypadku osoby uzależnione poszukują kontaktu z substancją, drugi zaś wiąże się z możliwością wykonywania określonych czynności.

Do najczęściej występujących uzależnień behawioralnych należą:

- a) Uzależnienie od używania komputera, tabletka, smartfonu i gier komputerowych (w tym fonoholizm, sieciholizm).

Uzależnienie to jest widoczne przede wszystkim wśród dzieci i młodzieży. Zgodnie z danymi zawartymi w Komunikacie CBOS z roku 2025 „Dzieci a smartfony, tablety i komputery” - z urządzeń takich jak smartfon, tablet lub komputer korzysta 83% dzieci w wieku od 1 roku do 17 lat. Do ich użytkowników można zaliczyć blisko dwie piąte dzieci poniżej 5 roku życia (38%), ponad osiem na dziesięć mających od 5 do 7 lat (84%) i wszystkie lub prawie wszystkie starsze dzieci i nastolatki (8–11 lat – 96%, 12–17 lat – 99%). Przeciętny dzienny czas korzystania z tych urządzeń w przypadku to 2 godziny. Im starsze dzieci, tym ten jest czas dłuższy. Najmłodsze dzieci, poniżej 5 roku życia, korzystają z tych urządzeń (o ile w ogóle korzystają) krócej niż godzinę dziennie. W przypadku dzieci mających od 5 do 7 lat jest to 1 godzina, od 8 do 11 lat – na ogół 2 godziny. Wśród nastolatków mających od 12 do 17 lat czas spędzany na korzystaniu z urządzeń takich jak smartfon, tablet, komputer wynosi co najmniej 3 godziny, w tym wśród trzech najstarszych roczników są to przeciętnie 4 godziny⁴.

⁴ CBOS, Dzieci a smartfony, tablety i komputery. Komunikat z badań, nr 80/2025.

- b) Patologiczny hazard.
- c) Zakupoholizm.
- d) Kompulsywne objadanie się.
- e) Uzależnienie od seksu lub pornografii.
- f) Pracoholizm.
- g) Ortoreksja – przesadne dbanie o zdrowe odżywianie się.
- h) Bigoreksja – przesadne ćwiczenie muskulatury ciała.
- i) Tanoreksja – przesadne opalanie się.

6. Działania profilaktyczne

W latach 2022-2024 prowadzono na terenie gminy profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Dane liczbowe przedstawia poniższa tabela:

Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom*				
L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
1	Liczba uczniów biorących udział w programach profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych (Spójrz inaczej, Unplugged, Wspólne kroki w cyberświecie)	33	162	102
2	Liczba nauczycieli biorących udział w programach profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych (Spójrz inaczej, Unplugged, Wspólne kroki w cyberświecie)	6	5	7
3	Liczba rodziców biorących udział w programach profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych (Spójrz inaczej, Unplugged, Wspólne kroki w cyberświecie)	0	75	25
4	Liczba uczniów biorących udział w programach z obszaru profilaktyki uniwersalnej	1182	3608	4613
5	Liczba nauczycieli biorących udział w programach z obszaru profilaktyki uniwersalnej	92	187	232
6	Liczba rodziców biorących udział w programach z obszaru profilaktyki uniwersalnej	530	1100	1100
7	Liczba uczestników szkoleń i warsztatów dla rodziców/ nauczycieli/wychowawców z obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży	122	0	62
8	Liczba uczestników konkursu	61	58	63

Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom*				
L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
	organizowanego przez GKRPA i COJ konkurs „Krokus”, którego celem było pogłębienie wiedzy i świadomości na temat szkodliwości używania alkoholu i innych środków odurzających (etap gminny)			

*Źródło: dane przekazane przez prowadzone przez gminę szkoły, dane GKRPA i Centrum Obsługi Jednostek w Boguszowie-Gorcach, dane dotycząca jednostek biorących udział w w/w programach. Uczniowie, rodzice i nauczyciele brali udział w kilku programach i w każdym z programów liczeni byli osobno.

W ramach działań profilaktycznych prowadzono również wiele innych działań. Każda z prowadzonych przez gminę szkół realizowała przyjęty na poszczególne lata szkolne program profilaktyczno - wychowawczy.

W roku 2022 gmina zorganizowała we współpracy z Fundacją Familylab Polska cykl 7 otwartych spotkań dla wszystkich chętnych rodziców z gminy, obejmujących następujące tematy: „Jakiego przywództwa potrzebują dzieci?”, „Jak dzieci rozwijają zdrowe poczucie własnej wartości?”, „Sztuka mówienia NIE z czystym sumieniem”, „Agresja, niebezpieczne tabu?”, „Rodzice jako para”, „Dziecko w szkole”, „Nastolatek-kiedy kończy się wychowanie?”. Celem warsztatów było między innymi większe zrozumienie dzieci i młodzieży, uświadomienie rodzicom zagrożeń, z którymi mają do czynienia oraz wsparcie ich w działaniach wychowawczych.

W roku 2023 realizowano Program profilaktyczny „Profilaktyka poprzez teatr”, którego bezpośrednim realizatorem była Miejska Biblioteka Publiczna – Centrum Kultury.

W roku 2024 dofinansowano udział 15 dzieci i młodzieży z Boguszowa-Gorc w 10 dniowym obozie szkoleniowo-wypoczynkowym z programem profilaktycznym w miejscowości Jastrzębia Góra.

III. Cele szczegółowe oraz zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Celami szczegółowymi Programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są:

1. Ograniczenie skali uzależnień od alkoholu oraz zminimalizowanie ich negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych.
2. Zadbanie o dostarczenie informacji i wiedzy na temat choroby alkoholowej.
3. Rozwój zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami alkoholowymi.
4. Utrzymanie posiadanej bazy służącej realizacji Programu.

Ustala się następujące zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

Zadanie 1. *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin:*

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin:
 - a) prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - b) prowadzenie rozmów motywujących i kierowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
 - c) udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom,
 - d) prowadzenie dyżurów telefonicznych.
2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego wsparcia uczniów i rodziców.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób z problemem alkoholowym objętych wsparciem w punktach konsultacyjnych,
- liczba porad udzielanych osobom z problemem alkoholowym przez punkty konsultacyjne,
- liczba osób, które po ukończeniu terapii uczestniczą w spotkaniach grup wsparcia,
- liczba porad udzielonych w ramach telefonu zaufania.

Zadanie 2. *Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:*

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób i rodzin, gdzie występują problemy alkoholowe w tym rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie spowodowana problemami alkoholowymi.
2. Finansowanie pracy terapeutycznej z rodziną.
3. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Policją i Prokuraturą w sprawach dotyczących osób i rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz przemoc w rodzinie.
4. Prowadzenie dyżurów telefonicznych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym objętych wsparciem w punktach konsultacyjnych,
- liczba porad udzielanych członków rodzin osób z problemem alkoholowym przez punkty konsultacyjne,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych wsparciem w punktach konsultacyjnych,
- liczba porad udzielanych osobom doznającym przemocy domowej w punktach konsultacyjnych,
- liczba osób stosujących przemoc domową objętych wsparciem w punktach konsultacyjnych,
- liczba porad udzielanych osobom stosującym przemoc domową w punktach konsultacyjnych,
- ilość osób zgłaszających występowanie przemocy domowej,
- ilość postępowań w procedurze „Niebieskich Kart”,
- liczba porad udzielonych w ramach telefonu zaufania.

Zadanie 3. *Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami:*

1. Przygotowanie projektów uchwał w wymienionym zakresie.
2. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.
3. Wnioskowanie o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i innych przepisów prawnych.
4. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z obowiązującymi przepisami.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów dotyczących zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży osobom nietrzeźwym, nieletnim, na kredyt lub pod zastaw.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczba interwencji uprawnionych organów wobec naruszania warunków sprzedaży alkoholu,
- liczba wydanych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z obowiązującymi przepisami,
- liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Zadanie 4. *Działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych:*

1. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przypadków występowania nadużywania alkoholu.
2. Prowadzenie rozmów z osobami zgłaszanymi.
3. Kierowanie zgłoszonych osób na rozmowę ze specjalistą w Punkcie Konsultacyjnym.
4. Kierowanie zgłoszonych osób na badanie przez biegłych - psychiatrę i psychologa, w celu wydania opinii o stopniu uzależnienia oraz wskazania formy leczenia odwykowego. Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym.
5. Składanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do poddania leczeniu odwykowemu osób zgłoszonych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba zgłoszeń dotyczących przypadków występowania nadużywania alkoholu,
- liczba przeprowadzonych rozmów z osobami zgłaszanymi,
- liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych,
- liczba osób wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

IV. Cele szczegółowe oraz zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii

Celami szczegółowymi Programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii są:

1. Ograniczenie skali uzależnień od narkotyków oraz zminimalizowanie ich negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych.
2. Informowanie o szkodliwości narkotyków oraz o narkomanii i jej skutkach.
3. Prowadzenie działalności wychowawczej mającej na celu promocję zdrowego stylu życia.
4. Podejmowanie i wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii.

Ustala się następujące zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii:

Zadanie 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem:

1. Prowadzenie i finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami.
2. Prowadzenie telefonu zaufania dla osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób z problemem narkotykowym objętych wsparciem w punktach konsultacyjnych,
- liczba porad udzielanych osobom z problemem narkotykowym przez punkty konsultacyjne,
- liczba porad udzielonych w ramach telefonu zaufania.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej:

1. Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki przez:
 - a) informowanie o formach i miejscach pomocy dzieciom i młodzieży zażywającym narkotyki,
 - b) uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii.
2. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego.
3. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących narkomanii.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba członków rodzin osób z problemem narkotykowym objętych wsparciem w punktach konsultacyjnych,
- liczba porad udzielanych członkom rodzin osób z problemem narkotykowym przez punkty konsultacyjne.

V. Zadania wspólne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych

Ustala się następujące zadania wspólne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych:

Zadanie 1. *Prowadzenie działalności profilaktycznej w tym szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym:*

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej związanej z promocją zdrowego stylu życia bez używania substancji psychoaktywnych w tym organizacja wyjazdów i festynów o charakterze profilaktycznym.
2. Dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców.
3. Wsparcie w realizacji oraz dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla uczniów.
4. Organizacja konkursu „Krokus”, obejmującego tematyką wiedzę o alkoholizmie, narkomanii, uzależnieniach behawioralnych oraz zakup nagród dla uczestników konkursu.
5. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Boguszowa-Gorc z grup ryzyka.
6. Uczestnictwo w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych obejmujących problematykę alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych.
7. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba szkół, w których prowadzone są programy profilaktyczne,
- liczba dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców uczestniczących w programach profilaktycznych,
- liczba osób uczestniczących w konkursach, kampaniach edukacyjnych,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w różnych formach wypoczynku o charakterze profilaktycznym.

Zadanie 2. *Prowadzenie i finansowanie Świetlic Środowiskowych (placówek wsparcia dziennego):*

1. Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin z grup ryzyka poprzez objęcie ich opieką i wychowaniem w prowadzonych przez Gminę Świetlicach Środowiskowych (placówkach wsparcia dziennego).
2. Wsparcie specjalistyczne dzieci i młodzieży uczęszczających do Świetlic Środowiskowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych w Świetlicach Środowiskowych (placówkach wsparcia dziennego),
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z wsparcia specjalistycznego w placówkach wsparcia dziennego.

Zadanie 3. *Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:*

1. Współpraca z grupami samopomocowymi i organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w realizacji zadań zwartych w Programie.
2. Współpraca z kuratorami sądowymi w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.
3. Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Służbą Zdrowia, szkołami, placówkami leczenia odwykowego w gromadzeniu informacji o uzależnieniach oraz sposobach przeciwdziałania tym problemom.
4. Wspieranie środowisk samopomocowych:
 - a) zabezpieczenie potrzeb lokalowych dla grup samopomocowych (AA),
 - b) dofinansowanie imprez propagujących trzeźwość.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

➤ *liczba instytucji, grup i organizacji współpracujących i wspierających realizację Programu.*

Zadanie 4. *Szkolenia członków komisji i grup zawodowych zaangażowanych w problematykę alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych:*

1. Udział członków komisji w konferencjach i szkoleniach związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy i uzależnień behawioralnych.
2. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych współpracujących w zakresie związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy i uzależnień behawioralnych (policjantów, strażników miejskich, pracowników socjalnych, opiekunów zatrudnionych w świetlicach środowiskowych, pedagogów itp.).

Wskaźniki osiągnięcia celu:

➤ *liczba szkoleń oraz liczba uczestników szkoleń związanych z profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy i uzależnień behawioralnych.*

Zadanie 5. *Współfinansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii.*

1. Współpraca z Komendantem Policji w Boguszwie-Gorcach dotycząca realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii w tym możliwość wsparcia finansowego, w szczególności na zakup materiałów i wyposażenia do prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii, w wysokości do 5 000 złotych rocznie.
2. Współpraca z Komendantem Policji w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży w celu zapobiegania degradacji społecznej młodocianych.

VI. Ustalanie zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - 1) pełnienie funkcji sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 1300 zł brutto miesięcznie;
 - 2) udział w posiedzeniu komisji:
 - a) przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 300 zł brutto za posiedzenie,
 - b) pozostali członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 250 zł brutto za posiedzenie;
 - 3) udział członka komisji w przeprowadzonych kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – 150 zł brutto za kontrolę w wyznaczonym punkcie;
2. Wynagrodzenia za udział w posiedzeniach komisji wypłacane są na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez przewodniczącego komisji, a w przypadku jego nieobecności podczas posiedzenia komisji przez zastępcę przewodniczącego komisji lub sekretarza komisji.
3. Wynagrodzenia za udział w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych wypłacane są na podstawie listy obecności na kontroli zatwierdzonej przez przewodniczącego komisji, a w przypadku jego nieobecności przez zastępcę przewodniczącego komisji lub sekretarza komisji.

VII. Zasoby i realizatorzy Programu.

Realizacja zadań Gminnego Programu koordynowana jest przez Centrum Obsługi Jednostek w Boguszwie-Gorcach. Realizatorami zadań w ramach Programu są:

1. Centrum Obsługi Jednostek w Boguszwie – Gorcach,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Boguszwie – Gorcach,
3. Urząd Miejski w Boguszwie – Gorcach,
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguszwie – Gorcach,
5. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Domowej,
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Boguszwie-Gorcach,
7. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Bronisława Malinowskiego w Boguszwie-Gorcach,
8. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Mikołaja Kopernika w Boguszwie-Gorcach,
9. Żłobek Miejski Nr 1 w Boguszwie-Gorcach
10. Straż Miejska w Boguszwie – Gorcach,
11. Miejska Biblioteka Publiczna – Centrum Kultury w Boguszwie-Gorcach,
12. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Boguszwie – Gorcach,
13. Komisariat Policji w Boguszwie-Gorcach,
14. Działające na terenie Gminy Boguszków-Gorce placówki służby zdrowia,

15. Działające na terenie Gminy Boguszów-Gorce grupy samopomocowe oraz organizacje pożytku publicznego i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VIII. Monitoring i ewaluacja Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasto Boguszów - Gorce na lata 2026 - 2028 będzie monitorowany przez Centrum Obsługi Jednostek w Boguszowie-Gorcach oraz pozostałe jednostki wskazane w punkcie VII niniejszego Programu w zakresie realizowanych przez nie zadań.

Ewaluacja Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywanych zadań (raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, informacja z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii) oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych zadań ze szczególnym uwzględnieniem osiągania zaplanowanych rezultatów.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii.

Realizacja w/w zadań prowadzona jest w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy określa w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program został uzgodniony z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Boguszwie-Gorcach.